

Bevorderen zelfredzaamheid kwetsbare jongeren in Bughumirya

Eindrapportage 2025

2 Februari 2026

4U2 4U2
Develop

stichting
PHARUS

Inleiding

De context en het geweld in Oost-Congo hebben ons - nog meer dan in voorgaande jaren - zorgen gebaard. De gevolgen voor de lokale bevolking zijn desastreus.

We zijn heel dankbaar dat de dorpen in Bughumirya waar we het door Pharus gefinancierde project uitvoeren, tot nu toe gespaard zijn gebleven voor dit grootschalige geweld. Neemt niet weg dat ook de bevolking in 'onze' gebieden dagelijks te maken heeft met gevoel van onveiligheid. Daarom is er in onze projecten niet alleen aandacht voor zelfredzaamheid van kwetsbare jongeren maar ook voor het bevorderen van lokale vrede en veiligheid. Door het bieden van toekomstperspectief aan jongeren en voorlichting over het voorkomen en gezamenlijk oplossen van conflicten neemt de overlast door criminaliteit af.

Alle activiteiten zijn afgerond, de diploma-uitreiking is feestelijk gevierd en de jonge ambachtslieden zijn gestart in een van de 72 bedrijfjes.

In deze rapportage lezen en zien jullie wat er allemaal gedaan en bereikt is.

[Resultaten 2025 in beeld, Nederlandse ondertiteling](#)

[Resultaten 2025 in beeld, Engelse ondertiteling](#)

Inhoudsopgave

- 01 | Doelstellingen en resultaten
- 02 | Compost en REJEPSE
- 03 | Financiën, monitoring en leerpunten
- 04 | Jongeren aan het woord

Doelstellingen en
resultaten

Doel 1: vakopleiding (1/3)

Doel 1

360 gemarginaliseerde, werkloze jongeren zijn opgeleid, zij hebben 72 bedrijfjes gestart en zijn sociaaleconomisch gere-integreerd in hun dorpen.

Hoe we dit gaan bereiken

Door het volgen van vakopleidingen en het krijgen van ondersteuning bij het opzetten van een gezamenlijk bedrijf(je).

Alle activiteiten met succes uitgevoerd:

- 407 jongeren in de leeftijd van 15-25 jaar uit 7 dorpen zijn gestart met de alfabetisering:
 - 166 jonge moeders
 - 128 werkloze meisjes en jonge vrouwen
 - 97 werkloze jongens en jongemannen
 - 16 ex-soldaten.
- De meeste jongeren hebben de basisschool niet afgemaakt, daarom leren zij de eerste 2 maanden lezen, schrijven en rekenen. Ruim 95% van de leerlingen is geslaagd voor het alfabetiseringsexamen en gestart met de vakopleiding. De niet-geslaagden kregen extra alfabetiseringslessen.

Doel 1: vakopleiding (2/3)

- De doelstelling is dat minimaal 360 jongeren de eindstreep halen en starten in een van de 72 op te zetten bedrijfjes.
- Opkomst tijdens de lessen was 98%.
- 391 jonge ambachtslieden zijn geslaagd en gestart in hun collectieve bedrijfje:
 - Kleermaker 157
 - Kapper 118
 - Timmerman 40
 - Motormonteur 31
 - Elektricien 24
 - Kok 21
- De jonge ambachtslieden hebben na de opstart van hun bedrijfje gezamenlijk al \$ 21.239 verdiend (na aftrek huur), \$ 14.859 was voor henzelf en \$ 6.470 werd gestort in de solidariteitskassen voor onderhoud, investeringen en sociale bijstand.

Doel 1: vakopleiding (3/3)

- In de opleidingscentra van de voormalige projectgebieden Katolo, Kimbulu, Ngeleza en Vikindwe hebben nog eens 188 jongeren in 2025 hun opleiding afgerond. De kosten worden door de gemeenschappen zelf betaald.
- Sinds 2020:
 - zijn 2.818 jongeren opgeleid (2.315 met financiële steun van Pharus en 511 door de gemeenschappen)
 - 338 gezamenlijke bedrijfjes gestart (282 met financiële steun van Pharus en 56 door lokale initiatieven).
 - waren we in 75 dorpen actief
 - is het gemiddeld inkomen \$ 73 (voorheen < \$ 20).

Doel 2: vreedzaam samenleven (1/4)

Doel 2

Jongeren, leiders en overige leden van de gemeenschap hebben hun houding en hun betrokkenheid bij het vreedzaam samenleven in Bughumirya positief veranderd.

Hoe we dit gaan bereiken

Betrokkenheid, samenwerking, activiteiten, voorlichting, solidariteit.

Om de resultaten duurzaam te laten zijn is de totale gemeenschap in de 7 dorpen direct of indirect betrokken bij o.a. vredesworkshops, radio-uitzendingen en sport- en landbouwactiviteiten.

Gerealiseerd bij de start:

- Lancering van het project met 445 (243v en 202m) deelnemers onder wie de potentiële ambachtslieden, lokale autoriteiten en leiders, ouders en trainers.
- Oprichting van 7 vredesclubs met in totaal 259 (135v en 124m) jonge leden.
- 3 opleidingshangars gebouwd (Murilo, Isango, Bughumirya); de grond werd beschikbaar gesteld door de gemeenschap. De jongeren zijn er trots op dat de gemeenschap vertrouwen in hen heeft en dat op deze manier laat blijken. Opleidingen en andere activiteiten vinden ook in de toekomst in en rondom deze centra plaats.

Doel 2: vreedzaam samenleven (2/4)

Landbouwactiviteiten voor vredesclubs

- De 7 vredesclubs kregen ondersteuning bij het opzetten landbouwactiviteiten (groenten, fruit, paddenstoelen) en het fokken van cavia's.
- Om jongeren te stimuleren zelfvoorzienend te worden en in hun dorpen te blijven kregen 259 leden van de vredesclubs een 4-daagse training in 'agro-business': toegang tot en beheer van microkrediet, het schrijven van een businessplan, kostenbeheer van productie en gevorderde landbouwtechnieken.
- 82 jongeren zijn gestart als agrarisch ondernemer; de rest produceert voor de eigen voedselvoorziening en aanvulling op het inkomen.
- In elk dorp beschikken de jongeren over een akker voor hun groenteelt. De oogst leverde een winst op van \$3.827, hiervan is 70% geïnvesteerd in de landbouw en 30% gestort in solidariteitskassen. Ook werd \$1.784 uit andere inkomsten ingelegd voor investeringen, kredieten en sociale bijstand.
- Voor alle dorpsbewoners zijn 93 workshops georganiseerd over klimaatverandering en fruitteelt.
- Er zijn 10 kwekerijen voor fruitbomen (bij 3 opleidingscentra en 7 vredesclubs) ingericht en 42.000 zaailingen geplant. Dit draagt bij aan bewustwording over, bestrijden van en aanpassen aan klimaatverandering, verlagen van vitaminetekorten en vergroting van de inkomensdiversificatie.

Doel 2: vreedzaam samenleven (3/4)

Voorlichting en training

- 2-daagse workshop 'train-de-trainer' voor overheden, lokale leiders en bestuursleden van de vredesclubs (134 deelnemers) met als thema's:
 - vredeseducatie en vreedzame conflictbeheersing
 - mensenrechten
 - bestrijding van seksueel en gender gerelateerd geweld
 - Voorkomen van hiv/aids en seksueel overdraagbare aandoeningen
 - basiskennis over verslaving (alcoholisme, drugs en roken)
 - voorkoming besmettelijke ziektes
 - evenwichtige voeding
 - goed beheer van het milieu
- De trainers organiseerden 230 bijeenkomsten voor in totaal bijna 8.000 deelnemers (autoriteiten, lokale leiders, leden vredesclubs en leerlingen en trainers ambachtsopleiding).
- 32 live-uitzendingen op de lokale radio met bereik in elk dorp werden gewijd aan de thema's van het project. In totaal kwamen hier 921 reacties op.

Doel 2: vreedzaam samenleven (4/4)

Overige activiteiten en resultaten

- Om de sociale cohesie te verbeteren in en tussen de dorpen zijn 4 sportteams opgericht met 92 spelers. Zij hebben 15 officiële wedstrijden gespeeld.
- 3 theatergroepen (51 leden) gaven 29 voorstellingen over vreedzaam samenleven.
- Er zijn 5 internationale dagen gevierd met 2.100 deelnemers, die zijn gebruikt om thema's van de vredesclubs uit te diepen en gedragsverandering te bewerkstelligen.
- Tijdens de uitvoering van het project nam het aantal geregistreerde conflicten met ruim 20% af. Ruim 50% werd door de gemeenschap zelf vreedzaam opgelost.
- Ter bevordering van gezonde en hygiënisch bereide voeding en bestrijding van ondervoeding zijn 12 kookdemonstraties en 8 voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd met 385 deelnemers. Ook zijn 187 kinderen getest op ondervoeding.
- 251 kinderen van 189 ongetrouwde jonge moeders werden geregistreerd bij de Burgerlijke Stand. De kosten zijn deels betaald uit de gezamenlijke spaarkassen.
- De gemeenschap is betrokken bij het verantwoordings- en klachtensysteem; de 15 ingediende klachten gingen hoofdzakelijk over de uitvoering van de projectactiviteiten en werden naar tevredenheid afgehandeld.

ACPDI heeft met steun van Pharus

ook bereikt:

- De versterking van het institutioneel vertrouwen en de structurele samenwerking met lokale, politiek-administratieve en communautaire autoriteiten. ACPDI en donoren worden gezien als een belangrijke aanjager van de ontwikkeling in de dorpen
- Versterking van de institutionele zichtbaarheid en territoriale verankering door geografische uitbreiding van de interventiezone naar 63 dorpen in 5 gezondheidszones.
- De versterking van de institutionele capaciteit van ACPDI door professionalisering van het veldpersoneel, verbetering van de arbeids- en leefomstandigheden van medewerkers, en gerichte capaciteitsopbouw in digitale dataverzameling-, communicatie- en rapportagetools.
- Werkgelegenheid voor hun 67 gecertificeerde opleiders (42v)

ook bijgedragen aan:

- De toepassing van een transparant en verantwoord financieel beheer, conform budgettaire richtlijnen en kas planning.
- De systematische documentatie, valorisatie en monitoring van resultaten via audiovisuele middelen en digitale opvolgings- en evaluatie-instrumenten.
- De verdere operationalisering van de strategische visie van ACPDI: het bevorderen van een autonome, solidaire en productieve plattelandsbevolking als actor van duurzame ontwikkeling in een vreedzame en stabiele context.

Compost en REJEPSE

Compostproject (1/2)

Het budget voor het compostproject fase II in Vikindwe was 12.338 USD waarvan 10.608 USD door Pharus gefinancierd (koerswinst 2024). De besteding was conform planning.

Sinds januari 2025 zijn 525 jongeren uit 15 vredesclubs in Vikindwe actief op het gebied van agro-ecologie, compostproductie, afvalvermindering en agrarisch ondernemerschap. Het project startte wat later dan gepland vanwege de droogte.

Gerealiseerde activiteiten

- 60 verwijderbare bakken door de hygiënebrigade (105 leden) geplaatst op openbare plekken
- 125 jongeren opgeleid in compost productie, biometstoffen, biopesticiden voor duurzame landbouw
- 47 ton compost geproduceerd en gebruikt op 1,6 hectare gemeenschappelijke velden beplant met kool, prei en wortelen
- 136 feedbacksessies met in totaal 4.244 jonge deelnemers georganiseerd
- 103 voorlichtingsbijeenkomsten voor de overige dorpsbewoners
- 27.988 kg kool, 24.318 kg prei en 1.108 wortelen geproduceerd met compost.

Compostproject (2/2)

Impact

- Zichtbare verbetering openbare hygiëne en afvalbeheer.
- Positieve perceptie van (duurzame) landbouw als kans op een betere toekomst voor jongeren
- Toenemende toepassing van duurzame landbouw.

Uitdagingen

- Hoe in de onverwacht grote vraag naar individuele vuilnisbakken te voorzien
- Hoe om te gaan met slechte weersomstandigheden die de bodemconditie en veldwerkzaamheden beïnvloeden.

Vervolg

ACPDJ en de dorpelingen gaan zelfstandig door met de activiteiten waarbij de nadruk ligt op blijvende betrokkenheid van jongeren, nauwlettend toezicht op de landbouwactiviteiten, versterking van de capaciteiten op het gebied van duurzame agrobusiness en de weerbaarheid van de gemeenschap.

Jonge ondernemersvereniging REJEPSE

In 2022 is 'REJEPSE' opgericht, een platform voor jonge ambachtslieden en landbouwers met als doel om de ondernemersvaardigheden verder te ontwikkelen en actief deel te nemen aan de gemeenschap. Rejepse is nu wettelijk erkend, met notariële statuten en gevestigd in Butembo. De leden bieden stageplekken aan de ambachtslieden in opleiding.

Pharus heeft de oprichting van AVEC-groepen (Associations Villageoises d'Epargne et de Crédit) voor de REJEPSE-leden gefinancierd. AVEC is een spaar- en kredietvorm op dorpsniveau; de volgende stap kan zijn toegang tot microkrediet. Met het lidmaatschap van AVEC kunnen jongeren hun business financieel stimuleren door middel van kredieten die worden afbetaald met rente waardoor de hele groep profiteert. Een percentage wordt gereserveerd voor sociale bijstand.

Voortgang en resultaten

- REJEPSE is wettelijk erkend en geeft uitvoering aan de 'roadmap' 2025-2027 voor uitbreiding lidmaatschap, versterking capaciteiten en toegang tot financiering
- het aantal leden van de AVEC groepen is gegroeid van 401 leden eind 2024 naar 994 leden nu
- dankzij aansluiting bij de federatie van AVEC's hebben 366 ambachtslieden 40% belastingvermindering gekregen
- Ondanks dat cliënten ontheemd raakten en toegenomen onzekerheid over de veiligheid in Kimbulu en Katolo hebben de leden toch nog \$2.743 ingelegd, 126 leden hebben in totaal \$2.214 krediet ontvangen, de rente bedroeg \$316.

Financiën, monitoring en
leerpunten

Financiën

- Het budget van het project Pharus Bughumirya bedraagt in totaal **136.670 USD** waarvan **123.479 Euro** afkomstig van Pharus en **28.532 USD** lokale bijdrage. De gemiddelde wisselkoers van het ontvangen bedrag was **1,1068**.
- Dit resulteerde in een totaalbedrag van **136.670,20 USD** waarvan **13.191,20 USD** koerswinst.
- **114.407 USD** werd uitgegeven aan de uitvoering van het project. **9.072 USD** is conform het ingediende budget in het kader van de duurzaamheid gereserveerd voor monitoring en opvolging in de jaren 2026-2030. Van de lokale bijdrage van **28.532 USD** werd **15.572 USD** in 2025 uitgegeven en is **12.960 USD** voor duurzaamheid gereserveerd in de jaren 2026-2030.
- ACPDI heeft voorgesteld de koerswinst 2025 van 13.191 USD te gebruiken voor het compostproject Fase III 2026 Bughumirya, de eigen bijdrage is 1.068 USD, totale budget is 14.259 USD. Het projectvoorstel is in november 2025 ingediend en goedgekeurd.

Kwartaal	Bedrag in €	Wisselkoers	Bedrag in \$	Koerswinst in \$
1	41.400 €	1,0490	43.428,60 \$	2.028,60 \$
2	29.511 €	1,0888	32.131,58 \$	2.620,58 \$
3	10.063 €	1,1498	11.570,44 \$	1.507,44 \$
4	42.505 €	1,1655	49.539,58 \$	7.034,58 \$
TOTAAL	123.479 €	1,1068	136.670,20 \$	13.191,20 \$

Monitoring & Leerpunten

Monitoring

- Kantoor- en veldmedewerkers van ACPDI hebben 977 bezoeken aan het 'veld' gebracht ter controle en monitoring van het project.
- ACPDI-medewerkers hebben aan 36 externe vergaderingen deelgenomen.
- ACPDI heeft het 5-jarenplan Musienene geëvalueerd. De bevindingen hebben wij in november gepresenteerd.
- Externe audit is uitgevoerd.

Leerpunten van ACPDI-medewerkers

- Versterk de lokale monitoring in afgelegen dorpen door middel van huisbezoeken om uitval te beperken
- Vindt concrete oplossingen om jonge moeders te ontlasten zodat zij geen lessen en activiteiten hoeven te missen
- Versterk de capaciteit van vredesclubs op het gebied van documentatie en microprojectmanagement.
- Positioneer REJEPSE nog meer als een belangrijke speler in de lokale ontwikkeling

Jongeren aan het woord

Jongeren aan het woord (1/3)

*Ik ben **Rachel**, 21 jaar en moeder van twee kinderen. Toen ik 15 was raakte ik zwanger. De vader, die al een gezin had, ontkende de zwangerschap waardoor ik gedwongen werd mijn trieste lot onder ogen te zien. Ik leefde in armoede en keerde terug naar huis om bij mijn ouders te wonen, waar ik nu nog steeds woon. Ik werd door de gemeenschap geminacht.*

Dit project is een grote opluchting voor mij geweest. Ik heb leren lezen en schrijven en ik heb een opleiding tot kapper gevolgd. Met het diploma op zak kan ik nu in onze gezamenlijke kapperssalon geld verdienen. Ik ben er trots op dat ik in mijn eigen onderhoud kan voorzien en goed voor mijn twee kinderen kan zorgen.

Jongeren aan het woord (2/3)

*Ik ben **Jonas Atembo** en de jongste van zeven kinderen.*

Voordat dit project begon leidde ik een doelloos bestaan. Omdat ik niet kon lezen of schrijven en nooit naar school was gegaan, voelde ik mij buitengesloten en minderwaardig. Ik had geen opleiding en geen vooruitzichten. Veel jongeren die wel onderwijs hadden gevolgd, namen mij niet serieus en wilden zelfs geen vriendschap met mij sluiten. Dat maakte mijn leven zwaar en onzeker.

Onze familie beschikt niet over landbouwgrond. Samen met mijn ouders, mijn oudere broer en zus werkte ik als dagloner in de landbouw en verrichtte ik allerlei zware werkzaamheden, zoals veldarbeid, transport en andere losse klussen. Daarnaast zorgde ik voor mijn ouders omdat zij zelf niet zo veel meer kunnen.

Sinds de start van dit project is mijn leven ingrijpend veranderd. Ik werk nu in een collectieve timmerwerkplaats en kan ik dagelijks inkomsten genereren. Hierdoor kan ik niet alleen in mijn eigen behoeften voorzien, maar ook bijdragen aan die van mijn familie. Nu voel ik mij betrokken en gewaardeerd en ik zet mij actief in voor vrede en positieve verandering in ons dorp.

Jongeren aan het woord (3/3)

In het dorp Muhendwe heeft **Kambale Mbura Patric**, een jonge agrarische ondernemer en actief lid van de vredesclub, zijn landbouwactiviteiten volledig getransformeerd dankzij het COMPOST Fase II Project.

Voor de start van het project kampte Kambale met lage opbrengsten en uitgeputte bodems, veroorzaakt door het gebruik van dure chemische meststoffen. Dankzij de trainingen in afvalbeheer en duurzame landbouw leerde hij zelf organische compost maken. Dit verrijkte zijn bodem en leidde tot een duidelijke verbetering in zowel kwaliteit als kwantiteit van zijn oogsten. Het resultaat mag er zijn: zijn koolproductie verdubbelde en hij behaalt extra inkomsten door het verkopen van jonge plantjes.

Inmiddels is Kambale uitgegroeid tot een voorbeeld in zijn gemeenschap. Hij deelt zijn kennis met andere jongeren, promoot agro-ecologie en doet actief mee aan acties voor een schone omgeving en duurzaam afvalbeheer.

Zijn verhaal laat zien hoe training, begeleiding en gemeenschapsbetrokkenheid samen kunnen zorgen voor een duurzame landbouwtoekomst voor de jongeren in Vikindwe.

Hartelijk dank!

De verhalen van de jongeren uit Bughumirya tonen aan hoe het re-integratieproject voor gemarginaliseerde jongeren hen helpt.

Dankzij de alfabetiseringscursus en de opleiding in een van de zes ambachten hebben deze jonge en kwetsbare mensen nieuwe vaardigheden geleerd hoop op een betere toekomst gekregen. Ze kunnen gaan bijdragen aan hun gemeenschap en zichzelf economisch versterken.

Ook de deelnemers aan andere activiteiten - jonge leden van de vredesclubs, lokale leiders, autoriteiten - en natuurlijk ACPDI en 4U2Develop, bedanken Pharus voor hun steun en vertrouwen!

